

Соціально-економічне становище Запорізької області за січень–вересень 2020 року

Повідомлення Головного управління статистики

Демографічна ситуація

Чисельність наявного населення Запорізької області, за оцінкою, на 1 вересня 2020р. становила 1675524 особи.

Упродовж січня–серпня 2020р. чисельність населення зменшилася на 11877 осіб. Порівняно з січнем–серпнем 2019р. обсяг природного скорочення збільшився на 41 особу та становив 11012 осіб.

Залишається суттєвим перевищення кількості померлих над кількістю живонароджених: на 100 померлих – 39 народжених.

Зайнятість

За результатами обстеження робочої сили **кількість зайнятого населення** у віці 15 років і старше в I півріччі 2020р. становила 719,7 тис. осіб, а у віці 15–70 років – 713,9 тис. осіб. Кількість безробітних віком 15 років і старше та 15–70 років складала 82,8 тис. осіб.

У I півріччі 2020р. рівень зайнятості населення віком 15 років і старше становив 50,0%, а серед населення віком 15–70 років – 56,5%. Рівень безробіття серед робочої сили віком 15 років і старше склав 10,3%, а осіб віком 15–70 років – 10,4%.

Середньооблікова кількість штатних працівників підприємств, установ та організацій Запорізької області з кількістю працюючих 10 осіб і більше в серпні 2020р. становила 337,5 тис. осіб. У порівнянні з липнем 2020р. їх кількість у цілому по області зменшилась на 2,2 тис. осіб, або на 0,7%.

Вагоме зменшення показника відбувалось на підприємствах виробництва машин і устаткування, не віднесених до інших угруповань (на 6,1%), виробництва електричного устаткування (на 3,4%), надання інших видів послуг (на 2,3%), господарств: сільського, лісового та рибного (на 2,0%).

І, навпаки, суттєве збільшення показника спостерігалось на підприємствах тимчасового розміщування й організації харчування (на 16,5%).

Оплата праці та соціально-трудова відносина

Розмір середньої номінальної заробітної плати одного штатного працівника в серпні 2020р. у 2,4 раза перевищив законодавчо встановлений рівень мінімальної заробітної плати (4723 грн) та становив 11427 грн, що на 3,9% менше, ніж у липні 2020р. і на 9,2% більше, ніж у аналогічному місяці 2019р.

Найвищий розмір заробітної плати відмічався у працівників постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (20528 грн), добувної промисловості і розроблення кар'єрів (19581 грн), металургійного виробництва, виробництва готових металевих виробів, крім машин та устаткування (16740 грн).

Необхідно зазначити, що до групи з найнижчою заробітною платою, розмір якої складає 40–63% середньообласного рівня, відносилися працівники текстильного виробництва, виробництва одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів, тимчасового розміщування й організації харчування, операцій з нерухомим майном, сільського, лісового та рибного господарств.

Реальна заробітна плата (з урахуванням змін споживчих цін) у серпні 2020р. в порівнянні з липнем 2020р. зменшилась на 3,2%, а відносно серпня 2019р. збільшилась на 8,4%. За січень–серпень 2020р. по відношенню до аналогічного періоду 2019р. вона збільшилась на 7,8%.

Сума несплаченої заробітної плати за серпень 2020р. збільшилась на 3,3 млн.грн, або на 2,5% та на 1 вересня 2020р. становила 137,9 млн.грн.

У цілому по економіці області обсяг несплаченої заробітної плати на початок вересня 2020р. становив 3,5% фонду оплати праці, нарахованого за серпень.

Із загальної суми заборгованості на 1 вересня 2020р. 55,6% складає борг працівникам економічно активних підприємств. За серпень 2020р. сума заборгованості з виплати заробітної плати по цих підприємствах збільшилась на 6,4% та становила 76,6 млн.грн.

На початок вересня 2020р. значна частина суми заборгованості цієї категорії підприємств припадала на виробництва: металургійне, виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування (33,0% загальної суми боргу по області), хімічних речовин та хімічної продукції (26,6%), освіти (18,8%), водопостачання, каналізацію, поводження з відходами (7,8%).

Основну частину боргу утворено на підприємствах міст: Запоріжжя (86,9%) та Мелітополь (4,5%).

На 1 вересня 2020р. вчасно не отримали заробітну плату 5,9 тис. працівників економічно активних підприємств (1,8% штатних працівників, зайнятих на підприємствах з кількістю працюючих 10 осіб та більше) у середньому по 12903 грн кожен. Значно вищим цей показник був у працівників державного управління й оборони, обов'язкового соціального страхування (76100 грн), будівництва (38823 грн), освіти (34947 грн), професійної, наукової та технічної діяльності (33330 грн).

На 1 вересня 2020р. заборгованість із виплати заробітної плати за рахунок бюджетних коштів становила 228,3 тис.грн.

Ціни

Ціни на споживчому ринку області в січні–вересні 2020р. зросли на 1,3%. Подорожчання у сфері освіти становило 10,1%, у сфері охорони здоров'я – 8,5%. Вартість алкогольних напоїв, тютюнових виробів підвищилась на 5,5%, товарів та послуг у сфері зв'язку – на 4,5%. Плата за житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива збільшилась на 3,6%. Різні товари та послуги подорожчали на 2,3%, а одяг і взуття – на 0,8%. Водночас подешевлення у сфері транспорту становило 1,7%. Ціни на предмети домашнього вжитку, побутову техніку та поточне утримання житла знизилась на 0,7%, а у сфері ресторанів та готелів – на 0,5%. Продукти харчування та безалкогольні напої подешевшали на 0,2%, товари та послуги у сфері відпочинку і культури – на 0,1%.

Промисловість

У січні–вересні 2020р. порівняно з січнем–вереснем 2019р. **індекс промислової продукції** становив 89,1%.

У **добувній промисловості і розробленні кар'єрів** обсяг виробництва зменшився на 0,5%.

У **переробній промисловості** індекс промислової продукції склав 91,4%.

На підприємствах із виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів обсяг виробництва збільшився на 0,7%.

У січні–вересні 2020р. вироблено 240,4 т яловичини і телятини свіжої чи охолодженої – туш, напівтуш, четвиртин необвалених, 2243,7 т свинини свіжої чи охолодженої – туш, напівтуш (уключаючи оброблені сіллю чи консервантами для тимчасового зберігання), 7209,4 т виробів ковбасних та подібних продуктів з м'яса, субпродуктів чи крові тварин та подібних виробів і харчових продуктів на їхній основі (крім виробів ковбасних з печінки та страв готових), 460,4 тис.т олії соняшникової та сафлорової та їх фракцій, нерафінованих (крім хімічно модифікованих) та 62,8 тис.т олії соняшникової і сафлорової та їх фракцій, рафінованих (крім хімічно модифікованих), 2060,6 т масла вершкового жирністю не більше 85%, 559,6 т сиру свіжого неферментованого (недозрілого і невитриманого; уключаючи сир із молочної сироватки та кисломолочний сир), 2073,9 т молока і вершків коагульованих, йогурту, кефіру, сметани та інших ферментованих продуктів, 53,7 тис.т борошна пшеничного чи пшенично-житнього, 32,8 тис.т хліба та виробів хлібобулочних, нетривалого зберігання, 4575,7 т пряників та виробів подібних, 2181,5 тис.дал води натуральної мінеральної негазованої.

У текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів індекс промислової продукції становив 82,2%.

За дев'ять місяців 2020р. вироблено 25,5 т брезентів, навісів і тентів (крім навісів для будинків-фургонів), 165,4 тис.шт комплектів і костюмів чоловічих та хлопчачих з тканини бавовняної або з волокон синтетичних, або штучних, виробничих та професійних, 839,7 тис. пар рукавичок, рукавиць, мітенок (крім трикотажних).

У виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності відбулося зростання виробництва на 3,4%.

На підприємствах із виробництва коксу та продуктів нафтоперероблення індекс промислової продукції склав 100,2%.

У виробництві хімічних речовин і хімічної продукції випуск промислової продукції зменшився на 7,9%.

На підприємствах із виробництва основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів індекс промислової продукції склав 102,9%.

У виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції відбулося зниження виробництва на 9,0%.

За січень–вересень 2020р. виготовлено 1341,8 т мішків та пакетів (у т.ч. конусоподібних), з полімерів етилену (не включаючи із синтетичних текстильних матеріалів), 94851,1 тис.шт бутлів, пляшок, флаконів, фляг та виробів подібних для транспортування або пакування продукції (скляних для сметани, йогурту тощо), місткістю 2 л і менше, з пластмас, 263,1 тис.т вапна негашеного, 19,1 тис.т елементів конструкцій збірних для будівництва з цементу, бетону або каменю штучного, 137,7 тис.т розчинів бетонних, готових для використання.

У металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування індекс промислової продукції склав 91,3%.

З початку 2020р. вироблено 25159,4 т труб і трубок, зварних, гарячого або холодного формування, прямокутного або квадратного поперечного перерізу, із зовнішнім діаметром не більше 406,4 мм, з товщиною стінки не більше 2 мм, зі сталі іншої, крім неіржавної, 658,7 т деталей, виливаних з чавуну сірого, для машинного обладнання і механічних приладів (крім двигунів), 24856,3 т конструкцій, виготовлених виключно або переважно з листового матеріалу, з металів чорних, інших, 29587 шт раковин та умивальників, зі сталі неіржавної.

На підприємствах машинобудування, крім ремонту і монтажу машин і устаткування, обсяги виробництва знизилась на 10,3%.

За дев'ять місяців 2020р. випущено 5177 шт трансформаторів інших, н.в.і.у., потужністю не більше 1 кВ·А, 5664 шт основ апаратури електричної для контролю та розподілення електроенергії інших, на напругу не більше 1 кВ, 3700 шт табло, панелей, консолей, підставок, шаф та інших основ для апаратури для контролю та розподілення електроенергії (крім апаратури, обладнаної відповідним устаткуванням), 8048,5 т провідників електричних інших на напругу не більше 1 кВ, не оснащених елементами з'єднувальними.

У **постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря** показники виробництва зменшились на 18,8%.

За січень–вересень 2020р. вироблено 25799,9 млн.кВт·год електроенергії.

Сільське господарство

У січні–вересні 2020р. **індекс сільськогосподарської продукції** порівняно з січнем–вереснем 2019р. становив 90,9%, у т.ч. на підприємствах – 89,9%, у господарствах населення – 92,7%.

Станом на 1 жовтня 2020р. культури зернові та зернобобові були скошені та обмолочені господарствами всіх категорій на площі 966,4 тис.га, що на 1,0% більше, ніж на початок жовтня 2019р. Зібрана площа культур зернових та зернобобових склала 98,1% площі посівів (торік – 98,4%). Виробництво зерна та зернобобових (у початково оприбуткованій масі) становило 2887,6 тис.т, що на 11,7% менше, ніж було одержано на початок жовтня 2019р. У середньому з 1 га обмолоченої площі одержано по 29,9 ц вищезазначеної продукції (на 4,3 ц менше, ніж торік).

Усіма категоріями господарств на 1 жовтня 2020р. одержано овочів відкритого ґрунту 155,8 тис.т (на 14,4% менше, ніж на відповідну дату 2019р.), плодово-ягідної продукції – 36,1 тис.т (на 13,1% менше).

У січні–вересні 2020р. реалізовано на забій сільськогосподарських тварин (у живій масі) 41,9 тис.т. Вироблено основних видів тваринницької продукції: молока – 161,1 тис.т, яєць – 446,7 млн.шт. Порівняно з січнем–вереснем 2019р. загальні обсяги виробництва яєць, молока та м'яса зменшились на 14,5%, 7,7% та 1,2% відповідно.

У структурі реалізації сільськогосподарських тварин на забій підприємствами (крім малих) частка свиней становила 56,7%, птиці – 30,4%, великої рогатої худоби – 8,5%.

У січні–вересні 2020р. у підприємствах обсяг вирощування сільськогосподарських тварин у порівнянні з січнем–вереснем 2019р. зменшився на 6,0%.

Відношення загального обсягу вирощування сільськогосподарських тварин до реалізації на забій становило 95,8% (торік – 103,1%).

Станом на 1 жовтня 2020р. в усіх категоріях господарств нараховувалося 66,5 тис. голів овець та кіз (на 17,5% менше, ніж на 1 жовтня 2019р.), 77,4 тис. голів великої рогатої худоби (на 12,7% менше) (у т.ч. корів – 41,3 тис. голів (на 11,9% менше)), свиней – 178,4 тис. голів (на 15,8% менше), птиці – 4693,0 тис. голів (на 11,3% менше).

За розрахунками, господарствами населення утримувалося 79,1% (у січні–вересні 2019р. – 80,3%) загальної кількості великої рогатої худоби (у т.ч. корів – 86,2% (86,8%)), овець та кіз – 64,1% (64,3%), птиці – 50,5% (46,4%) і свиней – 35,3% (33,2%).

Загальний обсяг основних видів власно виробленої продукції сільського господарства, реалізованої підприємствами, в січні–вересні 2020р. склав 12357,7 млн.грн, у т.ч. продукції рослинництва – 11332,9 млн.грн, тваринництва – 1024,8 млн.грн.

Середні ціни продукції сільського господарства, реалізованої підприємствами, за січень–вересень 2020р. у порівнянні з січнем–вереснем 2019р. зросли на культури плодови та ягідні в 1,7 раза, насіння культур олійних – на 13,7%, культури зернові та зернобобові – на 12,5%, молоко – на 9,5%, тварини сільськогосподарські живі – на 3,7%, яйця – на 0,4%, знизились на культури овочеві на 2,2%.

На 1 жовтня 2020р. у підприємствах, які безпосередньо вирощують, та підприємствах, що займаються зберіганням і переробленням культур зернових та зернобобових, було в наявності 1225,8 тис.т зерна (на 10,3% менше, ніж на 1 жовтня 2019р.), у т.ч. 944,1 тис.т пшениці, 163,7 тис.т ячменю, 48,7 тис.т кукурудзи. У підприємствах, які безпосередньо вирощують культури зернові та зернобобові, зберігалось 1033,7 тис.т зерна (на 8,1% менше), у т.ч. 796,0 тис.т пшениці, 130,2 тис.т ячменю, 41,5 тис.т кукурудзи.

Будівництво

Обсяг виробленої **будівельної продукції** (виконаних будівельних робіт) підприємствами області в січні–вересні 2020р. становив 1715,3 млн.грн. Індекс будівельної продукції порівняно з січнем–вереснем 2019р. склав 64,6%.

Нове будівництво склало 11,7% від загального обсягу виробленої будівельної продукції, ремонт (капітальний та поточний) – 47,7%, реконструкція та технічне переоснащення – 40,6%.

Зовнішня торгівля товарами

У січні–серпні 2020р. експорт **товарів** становив 1887,7 млн.дол. США, імпорт – 789,6 млн.дол. Позитивне сальдо зовнішньої торгівлі товарами становило 1098,1 млн.дол. Порівняно з січнем–серпнем 2019р. експорт зменшився на 9,6%, імпорт – на 29,1%.

Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 2,39 (у січні–серпні 2019р. – 1,87).

Зовнішньоторговельні операції проводились із партнерами із 151 країни світу.

Основу товарної структури експорту складали недорогочінні метали та вироби з них, механічні та електричні машини, продукти рослинного походження, жири та олії тваринного або рослинного походження, мінеральні продукти.

У загальному обсязі експорту товарів порівняно з січнем–серпнем 2019р. збільшилась частка механічних машин з 8,2% до 13,3%, зернових культур – з 7,0% до 8,2%, жирів та олій тваринного або рослинного походження – з 4,9% до 7,0%. Натомість зменшилась частка чорних металів з 54,4% до 51,3%, руд, шлаку і золи – з 4,0% до 3,2%.

Обсяг експорту товарів до країн Європейського Союзу (ЄС) становив 463,4 млн.дол., або 24,5% загального обсягу експорту та зменшився порівняно з січнем–серпнем 2019р. на 20,4%.

Найбільші обсяги експорту до країн ЄС склали чорні метали – 42,6%, руди, шлак і зола – 13,0%, жири та олії тваринного або рослинного походження – 8,7%, зернові культури – 5,7%, механічні машини – 4,7% загального обсягу експорту до цих країн.

Найвагоміші експортні поставки товарів серед країн-членів ЄС здійснювалися до Італії, Німеччини, Польщі, Чехії, Іспанії. Серед інших країн світу найбільше екпортувалися товари до Китаю, Російської Федерації, Туреччини, США, Єгипту, Індії, Об'єднаних Арабських Еміратів, Ізраїлю.

Серед найбільших країн-експортерів порівняно з січнем–серпнем 2019р. збільшився експорт товарів до Китаю в 2,3 раза, США – на 90,6%, Єгипту – на 39,8%, Німеччини – на 17,3%, Іспанії – на 2,1%, Ізраїлю – на 1,7%, зменшився експорт товарів до Туреччини на 35,5%, Об'єднаних Арабських Еміратів – на 26,3%, Польщі – на 25,3%, Російської Федерації – на 24,0%, Індії – на 22,5%, Чехії – на 13,1%, Італії – на 5,8%.

Основу товарної структури імпорту склали механічні та електричні машини, мінеральні продукти, недорогочінні метали та вироби з них, продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості, живі тварини, продукти тваринного походження.

У загальному обсязі імпорту товарів проти січня–серпня 2019р. збільшилась частка механічних машин з 12,9% до 14,6%, чорних металів – з 4,8% до 6,0%, риби і ракоподібних – з 3,8% до 5,7%, різноманітної хімічної продукції – з 2,4% до 2,9%, зменшилась частка палив мінеральних, нафти і продуктів її перегонки з 34,2% до 15,9%.

Імпорт товарів із країн ЄС становив 341,8 млн.дол., або 43,3% загального обсягу та збільшився проти січня–серпня 2019р. на 4,2%.

Найвагоміші обсяги імпорту товарів із країн ЄС склали: електричні машини – 26,5%, механічні машини – 23,3%, палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки – 5,8%, сіль, сірка, землі та каміння – 4,5% загального обсягу імпорту із цих країн.

Серед країн ЄС найвагоміші імпорتنі надходження товарів здійснювалися з Німеччини, Польщі, Італії, Словаччини. Серед інших країн світу найбільші імпорتنі поставки товарів надходили з Російської Федерації, Китаю, США, Туреччини, Норвегії.

Порівняно з січнем–серпнем 2019р. імпорт товарів збільшився з Німеччини на 80,0%, Норвегії – на 74,6%, США – на 16,2%. Однак менше ввезено товарів з Російської Федерації в 2,3 раза, Китаю – на 46,1%, Туреччини – на 31,7%, Словаччини – на 29,0%, Польщі – на 22,5%, Італії – на 13,6%.

Внутрішня торгівля

Оборот роздрібною торгівлю, до якого включено дані щодо роздрібного товарообороту підприємств (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у січні–вересні 2020р. становив 37281,8 млн.грн, що на 14,1% більше обсягів січня–вересня 2019р.

Роздрібний товарооборот підприємств (юридичних осіб), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у січні–вересні 2020р. становив 26702,1 млн.грн і в порівнянних цінах проти січня–вересня 2019р. збільшився на 12,2%. Роздрібний товарооборот за вересень 2020р. становив 3187,2 млн.грн і в порівнянних цінах проти вересня 2019р. збільшився на 17,0%, а проти попереднього місяця зменшився на 4,0%.

Транспорт

У Запорізькій області в січні–вересні 2020р. підприємствами транспорту перевезено 13,1 млн.т вантажів, що на 3,3% менше обсягу січня–вересня 2019р. **Вантажообіг** становив 7357,1 млн.ткм і зменшився на 2,4%.

Залізничним транспортом відправлено 9819,3 тис.т вантажів (на 1,4% більше обсягу січня–вересня 2019р.). Збільшилося відправлення брухту чорних металів в 1,7 раза, коксу – на 31,7%, будівельних матеріалів – на 26,6%, чорних металів – на 4,1%, добрив – на 1,4%. У той же час зменшилося відправлення руди залізної і марганцевої на 7,1%, зерна і продуктів перемолу – на 24,3%, нафти і нафтопродуктів – на 24,5%, кам'яного вугілля – у 4 рази. Вантажообіг зменшився на 2,3% та становив 6654,8 млн.ткм.

Автомобільним транспортом (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) у січні–вересні 2020р. перевезено 2834,6 тис.т вантажів (у порівнянні з січнем–вереснем 2019р. на 18,5% менше) та виконано вантажообіг в обсязі 669,5 млн.ткм (на 5,7% менше).

Протягом січня–вересня 2020р. послугами пасажирського транспорту скористалися 55,8 млн. пасажирів (58,9% обсягу січня–вересня 2019р.) та виконано **пасажирообіг** в обсязі 945,3 млн.пас.км (44,2%).

У січні–вересні 2020р. послугами автомобільного транспорту (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) скористалися 38,2 млн. пасажирів, що склало 63,3% показника січня–вересня 2019р., при цьому перевезення пасажирів автотранспортом фізичних осіб-підприємців зменшилось на 26,4% і склало 10,9 млн. пасажирів.

Обсяг пасажирських перевезень міським електротранспортом у січні–вересні 2020р. проти січня–вересня 2019р. зменшився в 1,9 раза і становив 14,9 млн. пасажирів.